

SMITTEVERN-NYTT

FAGLIG FORUM FOR HELSESYKEPLEIERE
SOM ARBEIDER MED SMITTEVERN OG ANDRE INTERESSERTE

Årgang 21, nummer 2

Mai 2023

NY VAKSINE QDenga ® MOT DENGUEFEBER

Qdenga® dengue tetravalent levende vaksine er godkjent til bruk i EU fra 4 års alder uavhengig om du har gjennomgått denguefeber sykdom tidligere eller ikke. Vaksinen er basert på dengue serotype 2 viruset som gir en genetisk «rygggrad» for alle fire dengue virus serotypene og er designet til å beskytte mot alle de fire ulike serotypene. [Takeda's Dengue Vaccine Approved for Use in European Union](#)

Vaksinen levende svekket. 0,5 ml skal settes subkutant helst i overarmen i deltoidregionen. To doser 0 og 3 måneder. Det er lite kunnskap om effekt og sikkerhet dersom dose to utsettes eller ikke tas. Kontraindisert med immunsuppressiv behandling, høye doser av kortison 20 mg/dag eller 2 mg/kg/dag av prednisolon for 2 uker eller mer innen 4 uker før vaksinasjon. Graviditet og amming. Unngå graviditet til minst 4 uker etter vaksinerings. Også kontraindisert ved symptomatisk hiv infeksjon eller asymptomatisk hiv infeksjon med hemmet immunforsvar. Les mer om vaksinen på [FHI](#).

ISID knowlege exchange har lagt ut en webcast om denguefeber vaksiner. Ifølge WHO har forekomsten av dengue økt betydelig de siste tiårene. Dengue er nå endemisk i mer enn 100 land i Afrika, Amerika, det østlige Middelhavet, Sørøst-Asia og det vestlige Stillehavet. Asia bærer omtrent 70% av den globale byrden av denguefeber.

[ISID: WEBCAST Dengue vaccines: Directions for the future](#)

Qdenga vaksinen er nå tilgjengelig i nettbutikken til FHI. Dette legemidlet er underlagt særlig overvåking, og eventuelle bivirkninger bør registreres på [melde.no](#).

APOTEK KAN EKSPEDERE VAKSINE BLÅRESEPT §4

Fra 1. mars kan apotek ekspedere vaksiner, immunoglobuliner og sera på blå resept §4. Tidligere var det bare Folkehelseinstituttet som kunne ekspedere slike resepter. Nå kan lege skrive ut e-resept på vaksiner, immunoglobuliner og sera på lik linje med andre legemidler. Det er fortsatt også mulig å rekvirere fra FHI med ikke som e-resept. Kilde: [FHI](#)

I dette nummeret:

1. Denguefeber vaksine, Vaksine på blåresept, Meslinger, Fugleinfluensa
2. Polio i verden, Vaksineusikkerhet, Smittesporing ved SOI

UTBRUDD AV MESLINGER I ØSTERRIKE

Siden januar har det vært utbrudd av meslinger i Østerrike. Pr. 24. mars er det påvist 89 bekreftede tilfeller. Utbruddet er det første betydelige utbruddet av meslinger som er rapportert i EU/EØS siden starten av covid-19-pandemien. Den betydelige nedgangen i antall tilfeller av meslinger rapportert i Europa gjennom pandemien representerer en reell nedgang på grunn av smitteverntiltakene. Det har i samme periode vært utfordringer knyttet til gjennomføring av barnevaksinasjon, og vaksinasjonsdekningen har derfor falt mange steder. Dette øker faren for utbrudd av meslinger i tiden som kommer. Kilde: [FHI](#)

Ved reiser til land eller områder med utbrudd eller høy forekomst av meslinger og lav vaksinasjonsdekning, både i og utenfor Europa, bør det vurderes å fremskynde MMR-vaksine til barn yngre enn 15 måneder. [Når er det behov for fremskyndet MMR-vaksinen?](#)

[WHO](#) har i år, pr. april, meldt om utbrudd av meslinger i Sør-Afrika, Nepal, Sør-Sudan og Paraguay.

Se også FHIs temaside [Smittevernråd ved reiser](#). Her finner du råd for å forebygge infeksjoner og sykdom på reise. Du finner også meldinger om utbrudd av smittsomme sykdommer ved populære reisemål i utlandet.

AVIAN INFLUENZA / FUGLEINFLUENZA A (H3N8)

I april ble det tredje humane tilfellet av fugleinfluensa A (H3N8) viruset påvist i Kina. Pasienten fra Guangdong-provinsen ble innlagt med alvorlig lungebetennelse og døde 13 dager senere. De to foregående menneskelige infeksjonene med H3N8-viruset ble også rapportert i Kina i løpet av 2022 var hos barn. Alle de smittede har hatt nærkontakt med levende fjærkre på våtmark. H3N8-viruset er en annen influensa A-virusstype og ikke relatert til H5N1 som for tiden sprer seg blant ville fugler og fjærkre globalt.

Sporadiske menneskelige infeksjoner med fugleinfluensa har skjedd med forskjellige fugleinflusavirusundertyper. I løpet av de siste to tiårene har H7N9-viruset forårsaket det høyeste antallet menneskelige infeksjoner med fugleinfluensa, og H5N1 viruset har forårsaket det nest høyeste antallet menneskelige infeksjoner.

Kilde: [WHO](#) og [CDC](#)

Les mer om [fugleinfluensa på FHIs temaside](#)

AKTUELL NETTSTEDER

- Folkehelseinstituttet www.fhi.no
- NSF's landsgruppen av helsesykepleiere www.sykepleierforbundet.no
- The International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (The Union) www.theunion.org
- WHO's disease outbreak news www.who.int/csr/don/en/
- The International Society of Travel Medicine (ISTM) www.istm.org
- FIRM Norge <https://firmnorge.org/>
- Norsk forum for smittevern i helsetjenesten www.smittevernforum.no

AKTIVITETSKALENDER 2023

SMITTEVERN

VERDENS HÅNDHYGIENEDAG 5. MAI
Årets tema: Det skal være lett å gjøre rett!

- 17. – 18. oktober Smittevernforum, Scandic Oslo Airport, Gardermoen. Arr. [Norsk forum for smittevern i helsetjenesten](http://www.smittevernforum.no)

REISEMEDISIN / VAKSINASJON

- 21. - 25. mai ISTM18, Basel, Sveits. Arr. [ISTM, påmelding fra september](http://www.istm.org)
- 15. – 16. september FIRM, Bergen. Arr. [FIRM Norge](https://firmnorge.org/)

TUBERKULOSE

- 2. juni TB-dagen fysisk og digital konferanse kl. 10-14, Oslo. Arr. [FHI](http://www.fhi.no)
- 15. – 18. november The Union World conference on lunghealth, Paris, Frankrike. Arr. [The Union](http://www.theunion.org)

MIGRASJONSHELSE

- 27. – 28. mars ICMH konferanse, Alger, Algerie. Arr. [ICMH](http://www.icmh.org)

Faglig forum for helsesykepleiere som arbeider med smittevern

Ønsker du å få tilsendt Smittevern-nytt? Send en e-post til redaktøren:

mone.kildal@bga.oslo.kommune.no

POLIO SITUASJONEN I VERDEN 2022-2023

Polio sykdom ble gitt sin første kliniske beskrivelse i 1789 av den britiske legen Michael Underwood, og anerkjent som en tilstand av Jakob Heine i 1840. De første moderne epidemiene ble drevet av veksten av byer etter den industrielle revolusjonen. BBC har laget en bildeartikkel: [The history of polio](https://www.bbc.com/health/article/20220815-polio-history)

Vill poliovirus type 1 finnes fortsatt endemisk i Afghanistan og Pakistan. Kan verden klare å utrydde polio? Hør WHO's podcast: [Will the world eradicate polio in 2023?](https://www.who.int/podcasts/20220815-polio)

Sykdommen, som var vanlig i Storbritannia på 1950-tallet, ble eliminert i 2003. Men spor av poliovirus ble funnet i kloakkvann nord og øst i London tidlig i 2022. En nød vaksinasjonsbooster-kampanje i London i fjor sommer nådde mer enn 370 000 barn. Og i begynnelsen av november fant de siste testene mindre av viruset. Bare 88 % av London-barna har fått tre doser i en alder av ett, sammenlignet med 92 % i England som helhet. [Barneskoleelever i London som ikke er fullvaksinert mot polio ble tilbudt catch-up vaksinasjon etter påske](https://www.barneskoleelever.no/nyheter/2022/11/15/barneskoleelever-i-london-som-ikke-er-fullvaksinert-mot-polio-ble-tilbudt-catch-up-vaksinasjon-etter-paske). Storbritannia må kunne dokumentere 12 måneder uten nye poliotilfeller for igjen å bli erklært poliofritt. Både i Israel og New York (2022) har personer blitt paralyisert som følge av polioviruset.

Malawi rapporterte i februar i år ett tilfelle av poliosmitte hos en 3 år gammel jente etter at hele Afrika ble erklært poliofritt i 2020. Gentesting viste at viruset hadde sin opprinnelse i Pakistan, altså et importtilfelle. Ytterligere 8 tilfeller har blitt påvist i Mosambik. [WHO: Update on the outbreak of wild poliovirus type 1 in southeastern Afrika 2021-2022](https://www.who.int/news/item/2022-02-15-who-update-on-the-outbreak-of-wild-poliovirus-type-1-in-southeastern-africa-2021-2022)

Husk at poliovaksine fortsatt er viktig i forhold til utenlandsreiser. Se oppdatert liste over aktuelle land: <https://polioeradication.org/>

VAKSINEUSIKKERHET BLANT INNVANDRERE COVID

Vaksinasjon mot SARS-CoV-2 har vært et viktig tiltak i håndteringen av pandemien. I Norge har vaksinasjonsdekningen vært lavere i flere innvandrergupper enn i den øvrige befolkningen. Målet med denne studien var å undersøke hvilke faktorer som kan ha bidratt til at innvandrere ikke tok vaksinen. Les artikkelen: [Vaksineusikkerhet blant innvandrere under covid-19-pandemien – en kvalitativ studie](https://www.fhi.no/aktuelt/2022/11/15/vaksineusikkerhet-blant-innvandrere-under-covid-19-pandemien-en-kvalitativ-studie)

SMITTESPORING VED SEKSUELT OVERFØRBARE INFEKSJONER I NORGE GJENNOM 120 ÅR

Smittesporing har fått ny aktualitet grunnet covid-19, men har lenge vært viktig i bekjempelsen av seksuelt overførbare infeksjoner. I denne [artikkelen](https://www.fhi.no/aktuelt/2022/11/15/smittesporing-ved-seksuelt-overforbare-infeksjoner-i-norge-gjennom-120-ar) vil vi belyse hvordan smittesporingen ved seksuelt overførbare infeksjoner i Norge har endret seg de siste 120 årene.

VOKSENVAKSINERING ER VIKTIG

En artikkel i [Vaccines Today](https://www.vaccines.today/) (*Why immunisation of older adults is the future*) beskriver viktigheten av immunisering av eldre voksne da verdens populasjon blir eldre og forventningene om dobbelt så mange over 60 år i 2050 sammenliknet med 2020. Eldre personer har høyere risiko for infeksjoner av vaksineforebyggbare sykdommer. Europa oppfordres til å harmonisere voksen-vaksinasjonsprogram.